

Frukt- og ribesvekster som rips, solbær og stikkelsbær

ØKENDE ETTERSPORSEL ETTER ØKOLOGISK FRUKT OG RIBESVEKSTER

Norge har gode forutsetninger for å dyrke mye av den frukten og de økologiske ribesvekstene som i dag importeres. Er du nysgjerrig på hva som må oppfylles av regler for å kunne produsere økologisk? Her finner du en enkel presentasjon av hva du må tenke på. Regelverket angir bare minimumsreglene. Skal du lykkes, er det viktig med god motivering og agronomisk kunnskap. Norsk Landbruksrådgiving og andre har god veiledningskompetanse som du kan benytte deg av.

REGLENE SIER

Alle som skal produsere, selge eller markedsføre landbruksprodukter som økologiske, må være tilknyttet Debi-os kontrollordning for økologisk produksjon. Kontrollordningen innebærer blant annet minst ett årlig besøk på gården for samtale og innhenting av driftsopplysninger som grunnlag for sertifisering. Før du eventuelt tar kontakt med Debio for innmelding, bør du ta en gjennomgang av regelverket for å se muligheter og hva som passer deg og din produksjon. Nedenfor er det listet opp noen viktige forhold som gjelder økologisk frukt og bær.

KARENSTID

Karenstiden er tiden fra man starter å drive etter økologisk regelverk og frem til produktene kan sertifiseres som økologiske. Karenstiden kan starte tidligst fra den datoen virksomheten er innmeldt i Debio. For frukt og ribesvekster gjelder følgende:

- Skal du legge om et allerede etablert konvensjonelt frukt- eller bærfelt, er karenstiden tre år

- Skal du legge om en nyplanting på tidligere konvensjonelt areal, er karenstiden to år
- Har du en gammel frukt- eller bærhage hvor det ikke har vært brukt kunstgjødsel eller kjemiske sprøytemidler de foregående tre år, kan det søkes om å få karenstart regnet tilbake i tid

GJØDSLING

Lettløselig kunstgjødsel er ikke tillatt. Gjødslingsslag og gjødslingsmidler som er tillatt finnes i regelverket for økologisk produksjon. Her er det flere muligheter, både av organisk og mineralsk opphav. Det kan tillates bruk av gjødselvann i dryppsystemer, men dette krever at gjødselen er godkjent for bruk i økologisk landbruk. Gjødselvann basert på syntetisk næringsstoffer er ikke tillatt. Det kan også tillates bladgjødsling med mikronæringsstoffer hvis det kan dokumenteres mangelsykdom. Se Temaark 1 om næringstilgang og gjødsling.

PARALLELLPRODUKSJON

Med parallellproduksjon menes at det er både økologisk og konvensjonell drift på eiendommen. Da er det flere forhold som må avklares med hensyn til adskilthet og rutiner. Parallellproduksjon er ofte vanlig i en tidlig omleggingsfase, da det er aktuelt å forsøke seg fram med noen arealer og forskjellige sorter. En virksomhet kan drive med både økologisk og ikke-økologisk frukt- og ribesvekstproduksjon under følgende forutsetninger:

- Dyrking av ulike sorter som lett kan skilles fra hverandre
- Den økologiske produksjonen skjer i en driftsenhet der lager/driftsbygninger og arealene er klart adskilt fra ikke-økologiske enheter

Frukt- og bærproduksjon

- Produsent kan dokumentere klar adskillelse ved innkjøp av økologisk og konvensjonelle innsatsvarer (regnskap/bilag)
- Den konvensjonelle driftsenheten skal være tilgjengelig for fysisk inspeksjon

Det er produsentens ansvar å kunne dokumentere at sortene er lette å skille. I tillegg må det være enkelt for Debio å skille sortene.

Det kan i en omleggingsfase åpnes opp for å dyrke sorter som ikke lett kan skilles, under følgende forutsetninger:

- Det må foreligge en femårsplan for omlegging av hele driftsenheten
- Debio må varsles minst 48 timer før oppstart av høsting av økologisk frukt og bær
- Debio må varsles når innhøstingen er avsluttet
- Avlingsmengde skal rapporteres

Se også **Temaark 5** om parallellproduksjon, planter.

UGRASREGULERING

For ugrasregulering i frukt- og bærfelt er følgende muligheter de mest aktuelle:

- Brakking
- Jorddekke av ulike slag (ugrasduk, halm osv.)
- Isåing av en dekkvekst, f. eks. hvitkløver, som holdes nede ved klipping/beitepussing

INSEKTER OG SKADEDYR

Det skal legges til rette for naturlige predatorer for insekter og skadedyr. Er ikke dette tilstrekkelig, finnes det

noen midler som er tillatt i økologisk produksjon. Disse er listet opp i Regelverksveileder økologisk landbruk fra Mattilsynet.

SOPPSYKDOMMER

Spesielt frukt og bær er utsatt for ulike soppsykdommer. Sykdomspresset skal minimeres ved bruk av resistente sorter og dyrkingsteknikker som gir størst mulig beskyttelse mot angrep av sopp. Planting på opphøyet bed, planting under tunnel med mer, er aktuelle tiltak for å redusere faren for soppsykdommer. Hvis det likevel kommer soppangrep, finnes det noen midler som er tillatt. Disse er listet opp i Regelverksveileder økologisk landbruk fra Mattilsynet.

ER DETTE NOE FOR DEG?

Trenger flere detaljer og mer detaljert informasjon om regelverket, se Regelverksveileder økologisk landbruk fra Mattilsynet. Den finner du på Debios hjemmeside under fanen «Ressurser». Der ligger også kontaktinformasjon til Debio. For agronomiske råd og veiledning, ta kontakt med Norsk Landbruksrådgivning.

NYTTIGE LENKER/HENVISNINGER

Debios hjemmeside. Her finner du regelverk og veiledere, samt kontaktinformasjon – www.debio.no

Norsk Landbruksrådgivnings hjemmeside – www.nlr.no

Regelverksveileder økologisk landbruk – utfyllende informasjon om regelverket for økologisk landbruksproduksjon <https://goo.gl/Kk1bOv>

Sist oppdatert 16.05.2017

Serien er utarbeidet i samarbeid mellom Norsk Landbruksrådgivning, Mattilsynet og Debio. Serien er ment som en enkel måte å formidle teksten i Forskrift om økologisk produksjon og merking av økologiske landbruksprodukter, akvakulturprodukter, næringsmidler og fôr (økologiforskriften). Kortversjonen er ikke et juridisk dokument som kan brukes som grunnlag for sertifisering, eller ved eventuelle tvister omkring regelforståelse. Ved eventuell uoverensstemmelse mellom kortversjonen og forskriften med forordning, er det forskriftsteksten som gjelder.